

CURRENTA

Suprema Sacra Congregatio S. Officii.

DECLARATIO.

Circa facultatem Episcoporum in reconciliandis haereticis vel apostatis.

Cum nonnulli Episcopi supplices preces Supremae Sancti Officii Congregationi exhibeant ad facultates pro haereticorum vel apostatarum reconciliatione obtinendas, Emi ac Rmi Dni Cardinales Inquisitores Generales, in consessu habito feria IV die 16 febr. 1916, ad omne dubium hac super re amovendum, haec declaranda mandarunt:

1. Absolutio ab excommunicatione, qua quis ob haeresim vel apostasiam sit irretitus, in foro conscientiae impertienda, est speciali modo, secundum praescripta in Constitutione Apostolicae Sedis, Summo Pontifici reservata.

2. Si tamen crimen haeresis vel apostasiae ad forum externum episcopi aut praelati episcopalem vel quasi-episcopalem auctoritatem habentis, aut per spontaneam confessionem vel alio quovis modo deductum fuerit, episcopus vel praelatus sua auctoritate ordinaria resipiscentem haereticum vel apostatam, praevia abiuratione iuridice peracta, aliisque servatis de iure servandis, in foro exteriori absolvere poterit. Absolutus autem in foro exteriori potest deinde absolvi a quolibet confessario in foro conscientiae absolutione sacramentali. Abiuratio vero iuridice peracta habetur, cum fit coram ipso episcopo vel praelato, aut eorum delegato, et saltem duobus testibus.

Datum Romae, ex aedibus Sancti Officii, 19. febr. 1916.

L. † S.

Aloisius Castellano

S. R. et U. I. Notarius.

Sacra Rituum Congregatio.

DECRETUM

de lampade coram Sanctissimo Sacramento.

Instantibus pluribus Ordinariis locorum, in quibus ad nutriendam lampadem coram SSmo Sacramento ardentem, ob peculiare circumstantias, sive ordinarias sive extraordinarias, oleum olivarum non habetur vel ob gravem penuriam aut summum pretium non absque magna difficultate comparari potest, S. Rituum Congregatio, inhaerens decreto n. 3121. Plurium Dioecesium, d. d. 14. Iunii 1864. aliisque subsequentibus declarationibus etiam recentioribus, rescribendum

censuit: „Inspectis circumstantiis enunciatis iisque perdurantibus, remittendum prudentiae Ordinariorum, ut lampas, quae diu noctuque collucere debet coram Sanctissimo Sacramento, nutriatur, in defectu olei alivarum, aliis oléis, quantum fieri potest, vegetalibus, aut cera apum pura vel mixta, et ultimo loco etiam luce electrica adhibita; si Sanctissimo placuerit“. Quibus omnibus Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papae XV. per infrascriptum Cardinalem Sacrae Rituum Congregationi Pro-Praefectum relatis, Sanctitas Sua rescriptum eiusdem sacri Consilii ratum habens, quoad lampadem accensam ad SSmum Sacramentum debite honorandum praescriptam, in casibus et modis superius expositis, benigne rem omnem prudenti iudicio Ordinariorum, cum facultatibus necessariis et opportunis, benigne remisit. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 23. Februarii 1916.

L. † S.

A. Card. Ep. Portuen.,
S. R. C. Pro-Praefectus.
Alexaader Verde, Secretarius.

W miarę rzeczywistej potrzeby można używać powyżej wyszczególnionych substancji włącznie ze światłem elektrycznem aż do końca bieżącej wojny.

Tematy do opracowania na Kongregacye dekanalne mające się odbyć w roku 1916.

Na Kongregacye dekanalne mające się odbyć w bieżącym roku wyznaczamy tylko dwa tematy z tem jednak, iż temat z Teologii pasterskiej mają pisemnie opracować wszyscy P. T. Kapłani według prawa dycezalnego obowiązani do pisemnych wypracowań na Kongregacye.

I. Ex Iure canonico. Exponatur officium parochi in matrimoniis contrahendis a personis militiae adscriptis.

II. E Theologia pastorali. Jaki szkodliwy wpływ na ludność wywarła obecna wojna pod względem moralnym i jakich środków zaradczych należy użyć?

L. 2753.

Czwarta pożyczka wojenna.

Z c. k. Namiestnictwa w Białej otrzymaliśmy pod dniem 24. kwietnia br. odezwę z dnia 21. kwietnia br. l. 12083/Z. A. O., którą do wiadomości i możliwie jak najchętniejszego poparcia P. T. Duchowieństwu Naszemu w całej rozciągłości podajemy :

W sprawie projektowanej czwartej pożyczki wojennej wydałem odezwę do ludności kraju, którą w załączeniu przesyłam Najprzewielebniejszemu Ordynaryatowi, upraszając ze względu na patryotyczny cel pożyczki i daleko idące udogodnienia, z których mogli będą korzystać subskrybenci, o rozwinięcie ze Swej strony już obecnie skutecznej akcji, aby Duchowieństwo w poczuciu

patryotycznego obowiązku nie tylko jak najwydatniej uczestniczyło w subskrypcyi, lecz przede wszystkim z ambony i przy innych okazjach zachęcało ludność do udziału w subskrypcyi.

Odezwa do ludności kraju.

Znakomity wynik trzeciej pożyczki wojennej dał dowód niezwykłej siły gospodarczej Państwa oraz niezłomnej wiary ludu w zwycięstwo i pełną chwałę przyszłość Monarchii.

Pod naporem nieprzyjaciół wzmogła się potęga Państwa i siła moralna jego ludów.

Już wróg pokonany w nieprzerwanym szeregu naszych zwycięstw stracił nadzieję zmożenia nas w otwartym polu i usiłuje przesunąć punkt ciężkości walki na pole gospodarcze i finansowe. Aby mu i na tem polu sprostać i zmusić go do pokoju trwałego i gwarantującego spokojny rozwój gospodarczy kraju, potrzeba jeszcze dalszego wyłączenia wszystkich sił całego społeczeństwa.

I w tym celu wyłożył Rząd obecnie czwartą pożyczkę wojenną do subskrypcyi z tą pewnością, że wszystkie warstwy społeczeństwa świadome, iż od losu państwa należy ich własny los i ich rodzin szczęście, wezmą niezawodnie jak najwydatniejszy udział w tej subskrypcyi, a to tem bardziej, że i obecna subskrypcya została emitowaną na warunkach, dających gwarancję najpewniejszej i najlepszej lokacyi kapitału, a zarazem umożliwiających nawet najuboższemu wzięcie udziału w tem patryotycznym dziele. Plan wrogów naszych pokonania nas walką gospodarczą zostanie niechybnie unicestwiony, jeżeli całe społeczeństwo zwartą falangą postępować będzie wytrwale po drodze obowiązku i dostarczy państwu środków potrzebnych do zabezpieczenia naszej państwowej i obywatelskiej egzystencji przed atakami wroga.

Niech więc każdy spełni swój obowiązek i spiesz się subskrybować czwartą pożyczkę wojenną.

Za c. k. Namiestnika :

Grodzicki w. r.

L. 2756.

Czas letni.

Z Prezydium c. k. Namiestnictwa otrzymaliśmy rozporządzenie z dnia 22. kwietnia b. r. L. 6103/pr. dotyczące się wprowadzenia czasu letniego w nocy z dnia 30. b. m. na 1. maja b. r., które podajemy do wiadomości P. T. Duchowieństwa celem pouczenia ludności.

Brzmi ono, jak następuje :

W dzienniku ustaw państwowych ogłoszono pod Nr. 111. rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 21. kwietnia 1916. mające za przedmiot wprowadzenie tak zwanego czasu letniego w roku 1916.

Ażeby oszczędzić pozostające do dyspozycyi dla celów oświetlenia materiały opałowe, będzie w austriacko-węgierskiej monarchii, w obsadzonych przez nas obszarach Rosyi i Bałkanu oraz w państwie niemieckiem i obsadzonych przez nie nieprzyjacielskich obszarach czas w lecie przesunięty o jedną godzinę.

Wobec tego dzień 1. maja 1916. rozpocznie się dnia 30. kwietnia 1916 r. wieczór o godzinie 11. podług dotychczasowego liczenia czasu, dzień 30. września skończy się w myśl tego przepisu w godzinę po północy.

Zmiana ta ma na celu umożliwienie racjonalnego wykorzystania światła dziennego w miesiącach letnich.

O tem zawiadamiam Najprzewielebniejszy Konsystorz wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 16. kwietnia 1916. L. 18374. z prośbą o jak najszersze rozpowszechnienie wiadomości o tej zmianie pomiędzy ludnością tamtejszej dyecezyi zapomocą ogłoszeń z ambony w poszczególnych parafiach itp., by ochronić ludność od ewentualnych szkód, jakieby wyniknąć dla niej mogły wskutek spóźnienia terminów w urzędach, nieświadcomości zmiany godzin ruchu kolejowego, pocztowego etc.

Również zechce Najprzewielebniejszy Konsystorz zarządzić, aby znajdujące się na wieżach kościołów tamtejszej dyecezyi zegary zostały o ile możności już w nocy z dnia 30. kwietnia na 1. maja w stosunku do używanego dotychczas w danej miejscowości czasu miejscowego lub kolejowego posunięte o jedną godzinę naprzód i tak pozostały aż do końca września.

W tych zatem miejscach, w których czas miejscowy różnił się dotychczas od tak zwanego średnio-europejskiego czasu, używanego dotąd na kolejach i pocztach, pozostaną te różnice w stosunku do nowego czasu kolejowego względnie pocztowego także w lecie 1916. niezmienione.

Główny nacisk zechce Najprzewielebniejszy Konsystorz położyć na to, ażeby podwładne urzędy parafialne przez zmianę godzin urzędowych lub innych terminów dotychczas przestrzeganych nie udaremniły skutków tego zarządzenia.

Nowela do kodeksu cywilnego austriackiego.

(z 12. października 1914. Dz. u. p. Nr. 276).

Na podstawie § 14. ustawy zasadniczej z dnia 21. grudnia 1867. Dz. u. p. Nr. 141, rozporządzam, co następuje:

A r t y k u ł I.

Celem zmiany i uzupełnienia niektórych postanowień powszechnej księgi ustaw cywilnych (p. ks. u. c.) wydaje się następujące postanowienia:

ROZDZIAŁ 1.

POSTANOWIENIA PRAWA OSOBOWEGO.

Tytuł 1.

Czasokresy uznania śmierci.

§ 1.

§ 24. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Domniemywa się śmierci nieobecnego:

1. jeżeli upłynęło od jego urodzenia lat siedmdziesiąt, a od ostatniej wiadomości o jego życiu lat pięć, albo od jego urodzenia lat trzydzieści, a od

ostatniej wiadomości lat dziesięć – przyczem pięć i dziesięcioletnie czasokresy liczy się od końca ostatniego roku, w którym były wiadomości, że on jeszcze żyje;

2. jeżeli w wojnie był ciężko ranny, albo jako uczestnik wojny zaginął a od końca roku, w którym skończyła się wojna, upłynęły trzy lata, do tego zaś czasu nie było żadnej wiadomości o życiu jego;

3. jeżeli znajdował się na okręcie, który zatonął, albo w innem groźnem niebezpieczeństwie życia, a od końca roku, w którym nastąpiło to zdarzenie, przez trzy lata nie wiadano wcale, gdzie on się znajduje. Domniemywa się, że okręt zatonął, jeżeli nie zawiął do miejsca swego przeznaczenia, albo, gdyby nie miał oznaczonego celu podróży, jeżeli nie powrócił, a od ostatniej wiadomości upłynęły 3 lata. Ostatni dzień tego czasokresu poczytuje się za dzień zatonięcia.

We wszystkich tych przypadkach można żądać uznania śmierci.

§ 2.

Przepisy § 1. mają zastosowanie także do tych przypadków, w których w chwili rozpoczęcia się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego jest już w toku postępowanie w celu uznania śmierci, ale jeszcze nie zapadło orzeczenie w pierwszej instancji o uznaniu śmierci.

W § 7. ustęp 2. ustawy z dnia 16. lutego 1883, Dz. u. p. Nr. 20, należy przytoczenie § 24., l. 3. p. ks. u. c. zmienić na „§ 24., l. 2. i 3. p. ks. u. c.“

Tytuł 2.

Zdatność kobiet do przybierania ich jako świadków uroczystości, aktu, dokumentu i tożsamości.

§ 3.

Kobiety mogą być świadkami przy sporządzaniu pisemnych dokumentów i przy rozporządzeniach ostatniej woli i można je przybierać przy sporządzaniu aktów notaryalnych jako świadków aktu, oraz jako pierwszego lub jedynego świadka tożsamości przy sądowych i notaryalnych uwierzytelnieniach, lub innych poświadczeniach notaryalnych. Spółpodpis ich jako świadków na dokumentach prywatnych w drobiazgowych sprawach hipotecznych może zastąpić spółpodpis świadków płci męskiej.

ROZDZIAŁ 2.

POSTANOWIENIA PRAWA FAMILIJNEGO.

Tytuł 1.

Piecza nad małoletnimi, zostającymi pod władzą ojcowską.

§ 4.

§ 178. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Jeżeli ojciec nadużywa swej władzy, albo nie dopełnia połączonych z nią obowiązków, albo jeżeli dopuszcza się zachowania niehonorowego lub nieobyczajnego, może zawezwać pomocy sądowej nie tylko dziecko samo, ale ktokolwiek o tem ma wiadomość, a szczególnie najbliżsi krewni. Sąd zbada przed-

miot zażalenia i wyda zarządzenia stosowne do okoliczności; może on w szczególności zarządzić, że ojciec pod względem zarządu majątkiem, albo pod względem pieczy nad osobą dziecka ma być wzięty pod nadzór sądu i zrównany z opiekunem.

§ 5.

§ 178. *α.* Jeżeli zakład albo stowarzyszenie dla ochrony lub pielęgnowania dzieci objęło pielęgnowanie i wychowanie dziecka dręczonego, opuszczonego, zaniedbywanego, albo takiego, które rodzice pozostawiają bez potrzebnego nadzoru i wychowania, sąd opiekuńczy na wniosek zakładu lub stowarzyszenia może po zbadaniu stanu rzeczy i wysłuchaniu rodziców orzec, że przed ukonczeniem wychowania można dziecko odebrać z zakładu lub stowarzyszenia wbrew ich woli tylko za zgodą sądu.

Tytuł 2.

Staranie się o dzieci w przypadkach rozdziału lub rozwodu małżeństwa.

§ 6.

§ 142. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Jeżeli małżonkowie przy rozdziale lub rozwodzie małżeństwa nie porozumieli się za zgodą sądu co do utrzymania i wychowania dzieci, sąd, uwzględniając szczególne stosunki w takim przypadku zachodzące, orzeknie z uwagą na dobro dzieci, na zatrudnienie, osoby i przymioty rodziców, oraz na przyczyny rozdziału lub rozwodu, czy wszystkie dzieci albo które z nich mają być pozostawione ojcu lub matce. Drugi małżonek zatrzymuje mimo to prawo osobistego znoszenia się z dzieckiem. Sąd może znoszenie się to bliżej unormować. Koszta wychowania ponosi ojciec.

Jeżeli się zmieniają stosunki, sąd bez względu na swe poprzednie zarządzenia lub układy małżonków może wydać nowe zarządzenia, jakie okażą się potrzebne dla dobra dzieci.

§ 7.

Postanowienia § 6., ustęp 2., mają zastosowanie, chociażby wychowanie unormowane zostało na podstawie układu małżonków lub zarządzenia sądowego przed rozpoczęciem się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

Tytuł 3.

Nieślubne dzieci.

§ 8.

§ 165. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Dzieci nieślubne nie mają prawa ani do rodzinnego nazwiska ojca, ani do szlachectwa, herbu lub innych prerogatyw rodziców; noszą one nazwisko rodowe matki.

Mąż matki może oświadczeniem przed polityczną władzą krajową nadać dziecku swoje nazwisko za przyzwoleniem matki dziecka lub, jeżeli ono jest małoletnie, prawnego zastępcy i sądu. Do skuteczności tych oświadczeń wymaga się przedłożenia ich we formie dokumentu publicznego, albo sądownie lub notaryalnie uwierzytelnionego.

§ 9.

§ 166. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Także dziecko nieślubne ma prawo żądać od swoich rodziców odpowiadającego ich majątkowi utrzymania, wychowania i zaopatrzenia, a prawa rodziców nad niem rozciągają się tak daleko, jak tego wymaga cel wychowania. Zresztą dziecko nieślubne nie zostaje pod władzą ojcowską swego rodziciela, lecz zastępuje je opiekun.

Do utrzymania jest głównie zobowiązany ojciec; jeżeli on jednak nie może temu podołać, obowiązek ten przechodzi na matkę, a po niej na dziadków macierzystych.

§ 10.

§ 167. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Ojciec jest zobowiązany zwrócić matce kosztu rozwiązania oraz kosztu jej utrzymania za pierwszych sześć tygodni po rozwiązaniu, a także i dalsze wydatki, jeżeli one skutkiem rozwiązania staną się potrzebne.

Wierzytelność zadawnia się z upływem trzech lat po rozwiązaniu.

§ 11.

§ 168. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Jeszcze przed narodzeniem się dziecka sąd na wniosek matki, jeżeli ona tego potrzebuje i jeżeli nie oddaje się życiu rozwiązłemu, może zniewolić tego, czyje ojcostwo wedle § 163. uprawdopodobniono, aby złożył w sądzie kwotę, którą ma dawać na utrzymanie dziecka, za pierwsze trzy miesiące, tudzież zwyczajną kwotę kosztów, które wedle § 167. ma zwrócić matce.

§ 12.

§ 169. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Jak długo matka chce i może wychowywać sama dziecko nieślubne odpowiednio do jego przyszłego przeznaczenia, nie wolno ojcu go jej odebrać; mimo to ponosić on musi kosztu utrzymania. Jeżeli zaś mateczne wychowanie naraża dobro dziecka na niebezpieczeństwo, obowiązany jest ojciec oddzielić dziecko od matki i albo wziąć je do siebie, albo umieścić je gdzieindziej bezpiecznie i przyzwoicie.

§ 13.

§ 171. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Obowiązek utrzymania i zaopatrzenia dzieci nieślubnych przechodzi równie jak inny dług na rodziców ojca.

Jeżeli ojciec przyznał się do ojcostwa albo jeżeli ono sądownie zostało ustalone, mogą dzieci nieślubne, utrzymywane i wychowywane w czasie śmierci w jego domu, żądać utrzymania i wychowania aż do uzyskania zdolności samoistnego utrzymania się w tej samej mierze, jak dotąd, lecz nie w większej rozciągłości, aniżeli one wedle pozostałego majątku dzieciom ślubnym przypaść mogą w udziale.

§ 14.

Przepis § 10. ma zastosowanie do wszystkich porodów nieślubnych matek, które się zdarzyły po rozpoczęciu się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

Postanowienie § 13., ustęp 2., niema zastosowania, jeżeli ojciec dziecka nieślubnego zmarł przed rozpoczęciem się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

§ 15.

Prowadzący metryki winni udzielać peryodyczne wykazy nieślubnych urodzeń, które się wydarzyły w ich okręgu, sądowi powiatowemu swej siedziby urzędowej, a gdyby okręg metrykalny obejmował kilka okręgów sądowych, każdemu z tych sądów z osobna.

Szczegółowe zarządzenia należy wydać w drodze rozporządzenia.

§ 16.

Jeżeli dla strzeżenia praw dziecka tego potrzeba, sąd winien postarać się o to, aby ojcostwo uznane było w drodze sądownictwa niespornego, albo sądownie ustalone drogą procesu.

W razie uznania ojcostwa ustali sąd z urzędu w postępowaniu niespornem wysokość świadczeń, do jakich ojciec obowiązany jest wedle ustawy, poleci zaś opiekunowi wniesienie skargi, jeżeli rozstrzygnięcie zawisłe jest od zbadania spornych faktów, które nie mogą być ustalone zapomocą środków postępowania niespornego. Zaniechać należy ustalenia rozciągłości obowiązku utrzymania, dopóki ojciec nieślubny obowiązkom swym w całej pełni dobrowolnie czyni zadość, albo wedle jego stosunków zupełnie jest wykluczone, iżby do utrzymania mógł się czemkolwiek przyczynić.

§ 17.

Jeżeli z zachodzących okoliczności okaże się konieczność starania się dla dziecka nieślubnego o zaopatrzenie ubogich, sąd powinien popierać w tem opiekuna, a w miarę potrzeby spowodować z urzędu, aby orzeczono o prawie swojszczyzny dziecka.

Tytuł 4.

Przysposobienie dziecka.

§ 18.

§ 180. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Przysposobiciele lub przysposobicielki muszą mieć ukończony czterdziesty rok życia, a przysposobieniec musi być młodszy od swoich przysposobicieli conajmniej o lat ośmnaście. Osoba pozostająca w związku małżeńskim może przysposobić lub być przysposobiona tylko za przyzwoleniem swego małżonka. Tego przyzwolenia nie potrzeba, jeżeli małżonek został uznany za umyślowo chorego, miejsce jego pobytu jest nieznane albo nastąpił rozdział małżeństwa.

§ 19.

§ 182. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Istotnym skutkiem prawnym przysposobienia jest, że osoba przysposobiona otrzymuje nazwisko przysposobiciela albo nazwisko rodowe przysposobicielki. Wolno się jednak ułożyć, że z tem nazwiskiem połączyć winna poprzednie swoje nazwisko rodzinne i zatrzymuje swoje szlacheństwo rodowe, jeżeli je po-

siada. W tym ostatnim przypadku musi zatrzymać swe nazwisko rodzinne, z którem przyjęte nazwisko bezpośrednio musi się łączyć. Jeżeli przysposobienie pragną, aby ich szlachectwo i herb przeszły na przysposobieńca, musi się prosić o zezwolenie panującego.

§ 20.

Uchyła się dekret nadworny z dnia 28 go stycznia 1816, Z. u. s. Nr. 1206.

T y t u ł 5.

Powołanie do opieki i kurateli.

§ 21.

§ 192. p. ks. u. c. opiewać będzie :

Także zakonnikom i obcokrajowcom nie powinno się z reguły poruczać opieki.

§ 22.

§ 193. p. ks. u. c. opiewać będzie :

Do objęcia opieki wymaga się dla mężatek przyzwolenia męża, chyba, że chodzi o ich własne dziecię, lub mąż został uznany za umysłowo chorego, miejsce jego pobytu jest nieznane, albo nastąpi rozdział małżeństwa.

§ 23.

Napis „lub od oznaczonej opieki“ wstawić należy między § 193. a § 194. p. ks. u. c.

§ 194. p. ks. u. c. opiewać będzie :

Do oznaczonej opieki nie należy dopuszczać tych, których wyraźnie od opieki wykluczył ojciec lub uprawniona do powołania opiekuna matka (§ 196), którzy z rodzicami małoletniego lub z nim samym w wiadomej żyli nieprzyjaźni, lub którzy są zawikłani w proces z małoletnim. Sąd oceni, czy jakaś osoba z powodu istniejących między nią a małoletnim wierzytelności, których jeszcze nie wyrównano, do objęcia opieki jest niezdadna.

§ 24.

§ 195. p. ks. u. c. opiewać będzie :

Wbrew swej woli nie mogą być przymuszeni do objęcia opieki: kobiety z wyjątkiem matki i babki, następnie duchowni, wojskowi zostający stale w czynnej służbie i urzędnicy publiczni, również i ten, kto ma lat sześćdziesiąt, kto ma pieczę nad pięciorgiem dzieci lub wnuków, lub kto sprawuje już jedną uciążliwą albo trzy mniejsze opieki, wreszcie kto urząd ten z powodu odległości siedziby swej od sądu opiekuńczego mógłby sprawować tylko z trudnością albo ze znacznymi kosztami.

§ 25.

§§ 196. i 197. p. ks. u. c. opiewać będą :

§ 196. Przedewszystkiem opieka należy się temu, kogo powołał do tego ojciec, albo w razie, gdyby on w tym względzie nie był nie zarządził, temu, kogo do tego powołała matka, o ile co do niego nie zachodzi żadna z przeszkód, przytoczonych w §§ 191. do 194.

§ 197. Jeżeli matka poza przypadkiem wymienionym w § 196., albo jeżeli inna osoba przeznaczyła małoletniemu część jaką dziedzictwa i zamianowała

zarazem opiekuna, musi być tenże przyjęty tylko w przymiocie kuratora dla pozostawionego majątku.

§ 26.

§ 198. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Jeżeli ostatnią wolą nie powołano żadnego lub powołano niezdolnego opiekuna, należy przed wszystkimi innymi poruczyć opiekę ślubnej matce, następnie dziadkowi ojczystemu, dalej babce ojczystej, wreszcie najbliższemu krewnemu, a z pomiędzy kilku równie bliskich z reguły starszemu.

§ 27.

§ 211. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Ustanowionej opiekunką kobiecie sąd doda mężczyznę jako spółopiekuna:

1. jeżeli ustanowiono opiekunką matkę ślubną, a ojciec rozporządził ostatnią wolą, aby ustanowiono spółopiekuna, to jednak pod warunkiem, że mu w czasie jego śmierci przysługiwała nad małoletnim władza ojcowska;

2. jeżeli opiekunka tego zażąda;

3. jeżeli sąd z szczególniejszych powodów, w szczególności z powodu objętości albo trudności zarządu majątkiem uzna to za wskazane przez wzgląd na dobro pupila;

4. jeżeli matkę nieślubną ustanowiono opiekunką, a spółdziałania spółopiekuna potrzeba dla strzeżenia dobra dziecka nieślubnego.

Przy wyborze spółopiekuna należy mieć wzgląd przedewszystkiem na oświadczoną wolę ojca, następnie na wniosek opiekunki, wreszcie na krewnych małoletniego.

§ 28.

§ 255. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Sąd opiekuńczy może zarządzić usunięcie ustanowionej opiekunką kobiety, jeśli wyjdzie zamąż. Ustanowione opiekunkami kobiety zamężne należy usunąć, jeżeli mąż odwoła przyzwolenie na sprawowanie opieki.

§ 29.

W miejsce opiekuna lub kuratora zamianowanego przed rozpoczęciem się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego, może być matka lub żona osoby pieczy poruczonej na swój wniosek ustanowiona opiekunką lub kuratorką.

Spółopiekunów dodanych matkom i babkom usunie sąd, jeżeli wedle postanowień powyższych nie należy ustanawiać spółopiekuna.

Tytuł 6.

Rada opiekuńcza.

§ 30.

Celem pomagania sądom przy wykonywaniu sądownictwa opiekuńczego i kuratelarnego należy tworzyć rady opiekuńcze.

§ 31.

Zadaniem rady opiekuńczej jest udzielanie sądowi wiadomości o zdarzeniach, ważnych dla rozpoczęcia i prowadzenia spraw pupilarnych, pomaganie sądowi przy nadzorowaniu opiekunów i kuratorów i donoszenie mu o takich dostrzeżonych brakach i naruszaniu obowiązków, których pouczeniem i upominaniem sama nie zdoła usunąć.

§ 32.

W szczególności jest obowiązkiem rady opiekuńczej:

1. donosić sądowi o potrzebie ustanowienia opiekuna lub kuratora, albo przedłużenia władzy opiekuńczej;
2. donosić sądowi o przypadkach, w którym zarządzenie sądowe okazuje się potrzebnem z powodu zaniedbywania pieczy i wychowania, albo nadużywania praw rodzicielskich, lub niedopełniania połączonych z niemi obowiązków, albo z powodu zaszłego lub grożącego zupełnego zaniedbania dzieci;
3. wymieniać osoby zdadne, które oświadczyły gotowość objęcia opieki lub kurateli;
4. wspierać zastępcę prawnego przy wyborze zawodu dla tych osób pieczy poruczonych, które ukończą obowiązek szkolny. Rozporządzeniem ma być oznaczone, o ile władze szkolne obowiązane są zawiadamiać w tym celu radę opiekuńczą o wystąpieniu małoletnich ze szkoły.

§ 33.

Sąd może poruczyć radzie opiekuńczej odbieranie przyrzeczeń od opiekunów, spółopiekunów i kuratorów i stwierdzanie tegoż; sąd może również wzywać radę opiekuńczą o wyjawienie zdania o celowości i stosowności projektowanych lub zamierzonych zarządzeń dotyczących się osoby poruczonego pieczy lub jego majątku.

§ 34.

Opiekę nad małoletnimi, dla których nie ustanowiono innego opiekuna, może sąd oddać radzie opiekuńczej.

§ 35.

O ile niema odmiennych zarządzeń ustawowych, może być drogą rozporządzenia powierzony radzie opiekuńczej nadzór nad dziećmi w wieku poniżej lat 14-tu (wychowankami), oddanemi prywatnym osobom na wyżywienie i w pieczę, a upoważnienie do przyjmowania wychowanków może być uczynione zależnem od pozwolenia rady opiekuńczej.

§ 36.

Rada opiekuńcza podlega sądowi swego okręgu. W miejscach, w których znajduje się trybunał pierwszej instancji, sprawuje nadzór nad radą opiekuńczą sąd powiatowy, a jeżeli w miejscu jest więcej sądów powiatowych, sąd powiatowy okręgu każdej rady opiekuńczej.

Rada opiekuńcza obowiązana jest w sprawach odnoszących się do przebywających w jej okręgu osób pieczy poruczonych, czynić zadość wszystkim

skierowanym do niej poleceniom i zapytaniom sądowym. W miarę potrzeby może sąd zwoływać radę opiekuńczą na narady.

§ 37.

Jeżeli pobyt osoby pieczy poruczonej zostanie przelożony do okręgu innej rady opiekuńczej, zawiadomi o tem jej zastępca prawny radę opiekunczą dotychczasowego miejsca pobytu, ta zaś radę opiekuńczą nowego miejsca pobytu.

§ 38.

Celem spełnienia swych zadań może rada opiekuńcza znosić się z korporacyami publicznymi, zakładami i stowarzyszeniami i powierzać funkcyonaryuszom i członkom takich stowarzyszeń lub innym osobom załatwianie przekazywanych im czynności lub grup takich czynności pod swem kierownictwem i nadzorem (wychowawcom sierót, wychowawczyniom sierót). Osobom tym należy wydać dekret.

Wychowawców tych można w szczególności używać do wywiadów oraz do peryodycznego doglądu i nadzoru. Nadzór nad dziećmi poniżej lat siedmiu i czuwanie nad pupilkami należy z reguły powierzać wychowawczyniom sierót.

Wychowawców (wychowawczynię) sierót można przybierać do narad rady opiekuńczej z głosem doradczym.

§ 39.

Członkowie rady opiekuńczej mają obowiązek przestrzegania tajemnicy o spostrzeżeniach poczynionych w wykonywaniu swego urzędu, o ile spełnienie ich zadań nie wymaga innego zachowania się.

§ 40.

Okręg rady opiekuńczej obejmuje z reguły obręb jednej gminy (obszaru dworskiego); można jednak w jednej i tejsamej gminie utworzyć więcej rad opiekuńczych.

Dla sąsiadujących ze sobą gmin tegosamego sądu powiatowego, albo części takich gmin, następnie dla sąsiadujących ze sobą obszarów dworskich (części obszarów dworskich) i gmin (części gmin) można ustanowić wspólną radę opiekuńczą.

Okręgi rad opiekuńczych ustala władza polityczna po wysłuchaniu interesowanych gmin (obszarów dworskich) w porozumieniu z prezydentem sądu krajowego (obwodowego) i ogłasza je w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych. To samo odnosi się do zmiany okręgów. W razie różnicy zdań między władzą polityczną a prezydentem sądu krajowego (obwodowego) rozstrzyga szef politycznej władzy krajowej w porozumieniu z prezydentem wyższego sądu krajowego.

Za władzę polityczną należy uważać starostwo, w razie zaś jeżeli w radzie opiekuńczej ma udział gmina o własnym statucie, polityczną władzę krajową.

Szef politycznej władzy krajowej może w porozumieniu z prezydentem wyższego sądu krajowego zarządzić, ażeby w pewnym okręgu sądowym lub w pewnych częściach okręgu sądowego dla braku odpowiednich warunków zaniechano tymczasowo tworzenia rad opiekuńczych.

§ 41.

Członkami rady opiekuńczej mogą być osoby własnowolne obojga płci, które posiadają austriackie obywatelstwo państwowe i są w używaniu praw obywatelskich.

Jeżeli członek rady opiekuńczej utraci ustawową zdolność członkostwa, gaśnie jego urząd.

§ 42.

Członkami rady opiekuńczej należy obok reprezentantów prawnie uznanych kościołów i stowarzyszeń religijnych, szkolnictwa i interesowanych gmin (obszarów dworskich) ustanawiać takie osoby, które mają dostateczną znajomość stosunków miejscowych, okazują czynnie trwałe zainteresowanie się sprawą opieki nad młodzieżą i potrafią podjąć się prac, połączonych z zadaniami rad opiekuńczych. Przy tem należy mieć w szczególności także wzgląd na członków tych związków lub instytucyj, które poświęcają się wychowaniu sierót lub innym gałęziom ochrony młodzieży.

Członków rady opiekuńczej ustanawia się na przeciąg lat pięciu. Ich urząd jest honorowym. Oni są uprawnieni do używania w czasie funkcyj tytułu „radca sierocy“.

§ 43.

Członków rady opiekuńczej, którzy stale zaniedbują swoje obowiązki, może sąd pozbawić członkostwa. O ile chodzi o reprezentantów kościołów i stowarzyszeń religijnych albo szkolnictwa, winien sąd w takim razie uczynić u władzy powołanej do mianowania wniosek, ażeby wysłano inne osoby.

§ 44.

Reprezentanci prawnie uznanego kościoła albo stowarzyszenia religijnego lub szkolnictwa nie mogą się uchylać od powołania do rady opiekuńczej. Wszystkie inne osoby mogą uchylić się do wstąpienia do rady opiekuńczej, jeżeli są uprawnione do uchylenia się od opieki albo jeżeli już przez jeden okrres byli czynni jako członkowie rad opiekuńczych. Jeżeli powód uchylenia się zdarzy się później, można złożyć członkostwo.

O dopuszczalności uchylenia się lub złożenia rozstrzyga sąd, któremu podlega rada opiekuńcza.

§ 45.

Gminy wysyłają swoich reprezentantów w poręczonym zakresie działania na podstawie uchwały reprezentacyi gminy.

§ 46.

Określone będą w drodze rozporządzenia: ilość członków rady opiekuńczej tudzież miejsce zastrzeżonych reprezentom kościołów, stowarzyszeń religijnych, szkolnictwa i gminy, organa i korporacye, powołane do wymieniania członków i sposób wyboru tychże, uzupełnianie rady opiekuńczej z powodu przedwczesnego wystąpienia członków, przepisy o ukonstytuowaniu się i regularnem odnawianiu rady opiekuńczej oraz przepisy o załatwianiu czynności w radzie opiekuńczej i znoszeniu się jej z sądami.

§ 47.

Gminy (obszary dworskie) są obowiązane dostarczać radom opiekuńczym potrzebnych lokalności urzędowych.

Jeżeli dla kilku gmin (obszarów dworskich) tworzy się spólną radę opiekuńczą, natenczas w braku układu oznacza władza polityczna (§ 40, ustęp 4), która z tych gmin (obszarów dworskich) ma dostarczyć lokalności urzędowych.

§ 48.

§ 284. p. ks. u. c. utrzymuje napis „Rada opiekuńcza“ i opiewać będzie :

Celem pomagania sądom przy wykonywaniu sądownictwa opiekuńczego i kuratelarnego są powołane rady opiekuńcze. Ich skład i zadania określi odrębna ustawa.

Tytuł 7.

Ewidencya osób pieczy poruczonych.

§ 49.

Rozporządzeniem postanowione będzie, jak powinna być w sądzie opiekuńczym urządzona ewidencya stosunków i majątku osób małoletnich i pieczy poruczonych oraz innych okoliczności ważnych ze względu na sprawowanie opieki i kurateli.

Uchyła się postanowienia §§ 207. i 208. p. ks. u. c. wraz z napisem ; w ich miejsce wstępują postanowienia, zawarte w §§ 50. i 54. niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

Tytuł 8.

Ustawowe zastępstwo małoletnich nmieszczonych w zakładach.

§ 50.

§ 207. p. ks. u. c. otrzymuje napis: „Opieka zakładowa“ i opiewać będzie :

Ustanowienia opiekuna można zaniechać, jak długo małoletni, który nie ma ani nieruchomego, ani też znacznego majątku ruchomego, pozostaje w domu pracy przymusowej lub w zakładzie poprawczym, albo w zakładzie publicznym lub prywatnym, poświęconym wychowaniu opiekuńczemu, których statut jest zatwierdzony przez państwo. Tosamo odnosi się do wychowanków, wychowywanych u jakiejś rodziny pod dozorem przełożonego zakładu. W takim razie prawa i obowiązki opiekuna ma przełożony zakładu. Jeżeli zachodzą powody, któreby go wedle ustawy ze względu na jego osobę wykluczały od ustanowienia go opiekunem, natenczas rozstrzygnie sąd wedle własnego ocenienia, czy on jako przełożony zakładu jest niezdatny do objęcia tych praw i obowiązków.

Mimo przyjęcia małoletniego do zakładu może sąd dla jego dobra ustanowić opiekuna, albo ustanowionego już utrzymać w urzędzie. Na wychowanie małoletniego w zakładzie nie wolno takiemu opiekunowi wywierać żadnego wpływu.

§ 51.

Zakłady wymienione w § 50. winny w należytych czasie donosić sądowi, gdy małoletni przyjęty zostaje do zakładu na utrzymanie albo go opuszcza.

Jak długo po wystąpieniu małoletniego, niepozostającego pod władzą ojcowską, nie ustanowiono innego opiekuna, winien przełożony zakładu nadal sprawować opiekę.

§ 52.

Na wniosek przełożonego jednego z zakładów wymienionych w § 50. i po wysłuchaniu opiekuna może sąd rozporządzić, że opieka nad małoletnimi, którzy w czasie rozpoczęcia się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego znajdują się w takim zakładzie, przechodzi na zakład.

§ 53.

Przepisy dekretu nadwornego z dnia 17. sierpnia 1822 r. Z. u. s. Nr. 1888. pozostają w mocy. Dopóki sąd nie ustanowi innego opiekuna, dyrekeya domu sierociego lub domu podrzutków ma w całej pełni prawa i obowiązki opiekuna nad dziećmi pozostającymi pod jej pieczą.

Tytuł 9.

Ustanowienie opiekunów urzędowych.

§ 54.

§ 208. p. ks. u. c. otrzymuje napis „Opieka generalna“ i opiewać będzie: O ile niema zdatnych opiekunów, chętnych do objęcia urzędu, albo okaże się tego potrzeba dla skutecznego strzeżenia praw i dobra niezamożnych małoletnich, powierzyć można opiekę zdatnemu organowi zarządu publicznego albo związku dla ochrony opiekuna. Zlecenie takie można ograniczyć do niektórych praw i obowiązków opiekuna. Bliższe postanowienia w tym względzie wydane będą w drodze rozporządzenia.

Sąd może zlecenie odwołać, jeżeli to jest w interesie osoby pieczy poruczonej

ROZDZIAŁ 3.

POSTANOWIENIA PRAWA SPADKOWEGO.

Tytuł 1.

Świadkowie przy rozporządzeniach ostatniej woli.

§ 55.

§ 586. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Ustne rozporządzenie ostatniej woli musi być na żądanie każdego, komu na tem zależy, stwierdzone zgodnem pod przysięgą zeznaniem trzech świadków, lub o ile jednego z nich nie można pod przysięgą przesłuchać, przynajmniej dwóch pozostałych, gdyż w przeciwnym razie to oświadczenie ostatniej woli jest bezskuteczne (§ 601).

§ 56.

§ 591. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Osoby poniżej lat ośmnastu, nieprzytomni na umyśle, ślepi, głusi lub niemi następnie tacy, którzy nie rozumieją mowy spadkodawcy, nie mogą być świadkami przy rozporządzeniach ostatniej woli.

§ 57.

Uchyła się § 592. p. ks. u. c.

§ 58.

§ 597. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Przy rozporządzeniach ostatniej woli, sporządzonych w czasie żeglugi lub w miejscach, gdzie panuje mór lub podobna zaraza, są ważnymi świadkami także osoby, które ukończyły rok czternasty.

§ 59.

Postanowienia powyższe nie mają zastosowania do rozporządzeń ostatniej woli, zdziałanych przed rozpoczęciem się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

Tytuł 2.

Ustawowe następstwo w dziedziczeniu krewnych pochodzenia ślubnego.

§ 60.

§ 731. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Do pierwszej linii należą ci, którzy jednoczą się w osobie spadkodawcy jako w swym pniu, mianowicie dzieci jego i ich potomkowie.

Do drugiej linii należą ojciec i matka spadkodawcy razem z tymi, którzy z nimi jednoczą się w osobie ojca i matki, mianowicie: jego rodzeństwo i tegoż potomkowie.

Do trzeciej linii są powołani do następstwa w dziedziczeniu tylko pierwsi pradziadkowie spadkodawcy.

§ 61.

§ 741. p. ks. u. c. i odnoszący się do niego napis opiewać będą:

Czwarta linia: Pradziadkowie.

§ 741. Po zupełnem wygaśnięciu trzeciej linii powołani są do ustawowego następstwa w dziedziczeniu pradziadkowie spadkodawcy. Dziadkom ojca spadkodawcy przypada połowa dziedzictwa, dziadkom matki druga połowa. Każdą połową spadku dzielą się obie pary świadków po równych częściach. Jeżeli niema jednej osoby z jednej pary dziadków, dostaje się jedna ósma dziedzictwa przypadająca na tę osobę, pozostałej przy życiu osobie z tej pary dziadków. W braku jednej pary dziadków powołana do jej czwartej części druga para dziadków tegosamego rodzica spadkodawcy.

Gdy niema obu par dziadków jednego z rodziców spadkodawcy, powołani są do przypadającej im połowy spadku obie pary dziadków drugiego rodzica w takimsamym wymiarze, jak do przypadającej im bezpośrednio połowy spadku.

§ 62.

Uchyła się §§ 742. do 749. p. ks. u. c.

§ 63.

§ 751. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Do tych czterech linii pokrewieństwa ślubnego ograniczone jest prawo następstwa w dziedziczeniu majątku wolnodziedzicznego.

§ 64.

Postanowienia powyższe nie mają zastosowania, jeżeli powołanie do spadku nastąpiło przed rozpoczęciem się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

Tytuł 3.

Ustawowe prawo dziedziczenia między dziećmi nieślubnymi a rodzicami.

§ 65.

§ 754. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Względem matki i krewnych matki mają dzieci nieślubne przy ustawowym następstwie w dziedziczeniu majątku wolnodziedzicznego równe prawa ze ślubnymi. Do spadku ojca i ojcowskich krewnych nie przysługuje dzieciom nieślubnym ustawowe prawo dziedziczenia.

§ 66.

§ 756. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Rodzicom przysługuje do spadku ich dzieci legitymowanych lub dzieci nieślubnych szczególnie przez ustawę uwzględnionych takiesamo wzajemne prawo, jakie przyznano dzieciom do spadku po ich rodzicach (§§ 752. do 754). Następstwo w dziedziczeniu majątku dziecka, które pozostało nieślubnem, przysługuje tylko matce i jej krewnym; ojciec i jego krewni są od niego wyłączeni. Także przysposobiciele nie mają ustawowego prawa dziedziczenia do spadku przysposobieńca; przypada on wedle ustawego porządku dziedziczenia jego krewnym.

§ 67.

Ustawowego prawa dziedziczenia między dzieckiem nieślubnem a krewnymi jego matki nie można sobie rościć, jeżeli powołanie do spadku nastąpiło przed rozpoczęciem się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

Tytuł 4.

Ustawowe prawo dziedziczenia majątku.

§ 68.

§ 757. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Pozostały przy życiu małżonek spadkodawcy jest obok dzieci spadkodawcy i ich potomków dziedzicem ustawowym do jednej czwartej części spuścizny, obok rodziców spadkodawcy i ich potomków, albo obok dziadków do połowy spuścizny. Jeżeli obok dziadków żyją potomkowie zmarłych dziadków, otrzymuje małżonek nadto z drugiej połowy dziedzictwa tę część, która wedle §§ 739. i 740. byłaby przypadła potomkom zmarłych dziadków. We wszystkich przypadkach wlicza się do części dziedzictwa małżonka to, co mu przypada z majątku spadkodawcy wedle umów małżeńskich lub umowy dziedziczenia.

Jeżeli niema ani ustawowych dziedziców pierwszej lub drugiej linii, ani dziadków, otrzymuje pozostaty małżonek całe dziedzictwo.

§ 69.

§ 758. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Oprócz części dziedzicznej należą się pozostałemu przy życiu małżonkowi jako zapis naddziałowy rzeczy ruchome, wchodzące w skład małżeńskiego gospodarstwa domowego, jednak obok dzieci spadkodawcy tylko to, co mu jest potrzebne do jego własnego użytku.

§ 70.

§ 759. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Małżonek rozdzielony z własnego przewinienia nie ma ustawowego prawa dziedziczenia i nie może wymagać zapisu naddziałowego.

Jednego i drugiego odmawia się pozostałemu przy życiu małżonkowi, jeżeli spadkodawca wniósł już był przeciw niemu skargę o rozwód lub rozdział małżeństwa z powodu jego zawinienia, a skargę tę uwzględniono.

§ 71.

§ 796. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Małżonek nie ma wprawdzie prawa do zachowku, należy mu się jednak, dopóki nie wejdzie w powtórny związek małżeński, brakujące mu przyzwoite utrzymanie, jeżeli ono nie ma pokrycia w jego ustawowej części dziedzicznej albo w wymówionem na wypadek przeżycia lub przekazaniem mu ostatnią wolą zaopatrzeniu. W przypadkach oznaczonych w § 759. nie ma on także prawa żądania utrzymania ze spuścizny.

§ 72.

Powyższe przepisy nie mają zastosowania, jeżeli powołanie do spadku nastąpiło przed rozpoczęciem się mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

Tytuł 5.

Spuścizna bezdziedziczna.

§ 73.

§ 760. p. ks. u. c. opiewać będzie:

Jeżeli niema nikogo uprawnionego do następstwa w dziedziczeniu, albo jeżeli nikt nie nabywa dziedzictwa, spuścizna jako dobro bezdziedziczne przypada państwu.

Artykuł II.

Postanowienia niniejszego rozporządzenia cesarskiego obowiązują z dniem ogłoszenia.

O ile nie innego nie postanowiono, tracą z dniem tym moc obowiązującą wszystkie istniejące dotąd postanowienia ustawowe, sprzeczne z przepisami niniejszego rozporządzenia cesarskiego.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia cesarskiego polecam Mojego Ministrowi sprawiedliwości, a to w porozumieniu z Ministrami udział mającemi.

WYKAZ

paragrafów kodeksu cywilnego z r. 1811, zmienionych
i zniesionych nowelą z 12-go października 1914 roku.

§ k. c.	24	zmieniony	§-em noweli	1
"	142	"	"	6
"	165	"	"	8

Mutationes inter Venerabilem Clerum.

Piis ad aram precibus commendantur:

Anima p. m. *Gac Andreae*, ultimo Coop. in Stary Sącz, qui die 17. Aprilis
a. c. pie in Domino vita functus est. Societati precum adscriptus.
p. m. *Kaczmarški Andreae*, emer. Par. in Pogwizdów, qui die 23.
Aprilis a. c. pie in Domino abdormivit.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie, dnia 25. kwietnia 1916.

Ks. Dr Władysław Mysor
Kancelarz.

† *Leon*
Biskup